



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 522/2020-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Ivana Fiačana a Miloša Maďara predbežne prerokoval návrh na začatie konania [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci vydania uznesenia Okresného súdu Žilina č. k. 37 Ps 8/2019-183 z 5. júna 2020 a uznesenia Okresného súdu Žilina č. k. 37 Ps 8/2019-198 z 13. júla 2020 a takto

r o z h o d o l :

1. Návrh na začatie konania [REDACTED] o d m i e t a .
2. Žiadosti [REDACTED] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a argumentácia uvedená v podaní

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 16. septembra 2020 doručené podanie [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej tiež „sťažovateľ“), označené ako „*Žaloba proti uzneseniu Okresného*

súdu Žilina zo dňa 5. júna 2020, sp. zn. 37 Ps 8/2019-183 o ustanovení opatrovníka [REDACTED]; spojená so žalobou proti uzneseniu Okresného súdu Žilina zo dňa 13. júla 2020, sp. zn. 37 Ps 8/2019-198 o potvrdení ustanovenia opatrovníka [REDACTED]“. Sťažovateľ zároveň osobitným podaním požiadal o ustanovenie právneho zástupcu.

2. Z podania sťažovateľa, ako aj príloh k nemu priložených vyplýva, že na Okresnom súde Žilina (ďalej len „okresný súd“) sa pod sp. zn. 37 Ps 8/2019 vedie konanie o návrhu jeho otca [REDACTED] (ďalej len „navrhovateľ“) na obmedzenie sťažovateľa v jeho spôsobilosti na právne úkony (ďalej len „namietané konanie“). Navrhovateľ navrhol ustanoviť sťažovateľovi za opatrovníka v namietanom konaní [REDACTED] (matku sťažovateľa).

3. Okresný súd uznesením č. k. 37 Ps 8/2019-27 z 15. mája 2019 s poukazom na § 240 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) v spojení s § 71 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) ustanovil sťažovateľovi za procesného opatrovníka jeho matku [REDACTED]. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorej okresný súd uznesením č. k. 37 Ps 8/2019-164 z 27. septembra 2019 vyhovel a uznesenie napadnuté sťažnosťou zrušil. Následne bol sťažovateľ opakovane vyzývaný, aby oznámil súdu inú blízku osobu, ktorú navrhuje ustanoviť za svojho procesného opatrovníka, avšak sťažovateľ nereagoval.

4. Okresný súd preto uznesením č. k. 37 Ps 8/2019-183 z 5. júna 2020 ustanovil sťažovateľovi za procesného opatrovníka [REDACTED], ktoré proti tomuto rozhodnutiu podalo sťažnosť. S poukazom na § 239 CMP žiadalo, aby okresný súd uvedené rozhodnutie zrušil. Dôvodilo tým, že sťažovateľ má v konaní o spôsobilosti na právne úkony priznanú procesnú spôsobilosť v plnom rozsahu, a preto je ustanovenie procesného opatrovníka nadbytočným procesným úkonom. K sťažnosti [REDACTED] sa vyjadril sťažovateľ a navrhol zrušiť sťažnosťou napadnuté uznesenie s tým, že odmieta akéhokoľvek opatrovníka a v konaní chce byť zastúpený advokátom. Napokon sa k sťažnosti vyjadrila i Okresná prokuratúra Žilina, ktorá vyhodnotila postup okresného súdu pri ustanovení [REDACTED] za

procesného opatrovníka sťažovateľovi ako správny.

5. Sudca okresného súdu uznesením č. k. 37 Ps 8/2019-198 z 13. júla 2020 sťažnosť ■■■■■ zamietol. V dôvodoch rozhodnutia zdôraznil špecifickosť konania, v ktorom u osoby, u ktorej vznikla pochybnosť o jej spôsobilosti na právne úkony, existuje možnosť, že by nemusela byť schopná plne hájiť svoje záujmy; napriek tomu má plnú procesnú spôsobilosť. Zákon jej však priznáva ochranu tým, že stanovuje povinnosť súdu konať so zákonným zástupcom, resp. s procesným opatrovníkom ustanoveným súdom. Nejde teda o úkon *contra legem*, ale o povinnosť, ktorá *ex lege* vyplýva priamo z § 240 CMP. K vyjadreniu sťažovateľa o tom, že v konaní chce byť právne zastúpený advokátom, okresný súd uviedol, že túto možnosť má, odhliadnuc od toho, či mu bude ustanovený procesný opatrovník. Dodal, že sťažovateľovi bol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci v namietanom konaní a bol mu ustanovený právny zástupca, avšak zo strany sťažovateľa nedošlo k udeleniu plnej moci určenému právnomu zástupcovi, a tak mu bol odňatý nárok na poskytovanie právnej pomoci.

6. S rozhodnutiami okresného súdu, ktorým bolo sťažovateľovi ustanovené ■■■■■ ■■■■■ za procesného opatrovníka v konaní o jeho spôsobilosti na právne úkony, sťažovateľ nesúhlasí. Vo svojom podaní popisuje skutkový stav veci a nadväzne poukazuje na zásahy ■■■■■ proti nemu a v tejto súvislosti na ich vzájomnú nedôveru. Konkrétne poukazuje na vyjadrenie ■■■■■ z 8. februára 2017, ktorým súhlasilo s jeho nedobrovoľnou hospitalizáciou na psychiatrii, ďalej na list ■■■■■ z 18. júna 2020, ktorým si podmienilo poskytovanie sociálnej služby finančným plnením v rozpore s príslušnou právnou úpravou, ako aj na mail ■■■■■ adresovaný sťažovateľovi, z ktorého vyplýva, že ako procesný opatrovník v namietanom konaní nepovažovalo za potrebné podať námietky proti osobe a odbornosti znalca.

7. S ohľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd napadnuté uznesenia okresného súdu zrušil ako nedôvodné, pretože odpadli dôvody na ustanovenie opatrovníka.

8. Ústavný súd vzhľadom na predmet konania pred okresným súdom a rešpektovanie ústavného princípu zákazu akejkoľvek diskriminácie osôb na základe zdravotného postihnutia a princípu rovnosti subjektov neodložil sťažovateľovo podanie podľa § 53 zákona o ústavnom súde, ale ešte pred jeho predbežným prerokovaním považoval za vhodné doručiť toto podanie na vyjadrenie okresnému súdu, ktorý vo svojom stanovisku sp. zn. 1 SprS/389/2020 z 19. októbra 2020 doručenom ústavnému súdu spolu so spisom 27. októbra 2020 detailne popísal procesný postup pri rozhodovaní o ustanovení opatrovníka sťažovateľovi v konaní o obmedzenie sťažovateľovej spôsobilosti na právne úkony. Zdôraznil, že napriek nesúhlasu sťažovateľa s ustanovením akéhokoľvek opatrovníka musel v konaní postupovať podľa § 240 ods. 1 CMP, pričom k aplikácii § 71 ods. 2 CSP prikrročil až po tom, keď nebolo možné ustanoviť sťažovateľovi opatrovníka podľa § 71 ods. 1 CSP. S ohľadom na uvedené vyjadril presvedčenie, že postupom okresného súdu nedošlo k zásahu do práv sťažovateľa.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

12. Podľa § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľ musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, ak odsek 2 alebo § 35 neustanovuje inak.

12.1 Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

13. Podľa § 39 ods. 2 zákona o ústavnom súde každé podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu.

14. Podľa § 42 ods. 1 zákona o ústavnom súde podanie, ktorým sa začína konanie pred ústavným súdom, je návrhom na začatie konania.

15. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

16. Podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 39 musí obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, ak ide o fyzickú osobu, identifikačné číslo navrhovateľa, ak ide o právnickú osobu, bydlisko alebo sídlo navrhovateľa, označenie subjektu, proti ktorému návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

17. Podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.

18. Podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať

a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody,

- b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody,
- c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí,
- d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

19. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

19.1 Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

20. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

21. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že podanie sťažovateľa možno považovať za návrh na začatie konania. Aplikujúc naň princíp preferencie obsahu (neformálnosti) procesných úkonov účastníkov konania (§ 39 ods. 2 zákona o ústavnom súde), ústavný súd aj napriek jeho označeniu („Žaloba“) vyhodnotil toto podanie ako podanie najviac sa blížiacie ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

22. Sťažovateľovo podanie však nemá všetky náležitosti podľa čl. 127 ústavy, podľa § 42 ods. 2 písm. f) a § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde. Zvlášť neobsahuje označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí, ako ani dostatočne zrozumiteľné a konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu ním bližšie neurčených práv alebo slobôd, a rovnako tak ani kvalifikovaný petit.

23. V prípade nedostatkov náležitostí návrhu prichádza do úvahy postup podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vyzvaním sťažovateľa na doplnenie odstrániteľných nedostatkov podania. Posudzovaný návrh však obsahuje aj neodstrániteľné nedostatky, ako je absencia zrozumiteľného a dostatočne konkrétneho odôvodnenia a vykonateľného petitu (presné vymedzenie toho, čo sťažovateľ žiada). Napriek tomu ústavný súd preferoval materiálny prieskum návrhu pred bezpodmienečným trvaním na všetkých zákonných náležitostiach a u sťažovateľa nezastúpeného právnym zástupcom nepristúpil k odmietnutiu podania len pre nesplnenie náležitostí podľa zákona o ústavnom súde. Navyše, za určitých okolností môžu prevážiť hľadiská procesnej efektívnosti a rýchlosti konania a ústavný súd rozhodne o podanom návrhu aj bez odstraňovania jeho nedostatkov. Je tomu tak v prípade, keď ústavný súd dospeje k záveru, že ani prípadné doplnenie návrhu by za žiadnych okolností nebolo spôsobilé privodiť sťažovateľovi úspech pri jeho predbežnom prerokovaní.

24. Podstatou sťažovateľovho podania je jeho nesúhlas s napadnutým uznesením, ktorým okresný súd rozhodol o ustanovení procesného opatrovníka v konaní, v ktorom sa

rozhoduje o obmedzení jeho spôsobilosti na právne úkony. Sťažovateľ spochybňuje nielen správnosť rozhodnutia okresného súdu, ktorým mu za opatrovníka ustanovil [REDACTED], ale aj samotnú potrebu ustanovenia opatrovníka v konaní ako takého.

25. Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

26. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

27. Proti uzneseniu okresného súdu č. k. 37 Ps 8/2019-183 z 5. júna 2020 vydanému súdnym tajomníkom bola prípustná sťažnosť, ktorú využilo [REDACTED] a nesúhlas s týmto rozhodnutím vyjadril i sťažovateľ (hoci len vo vyjadrení k sťažnosti [REDACTED]). O sťažnosti bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť sudca okresného súdu. Jeho právomoc rozhodnúť o sťažnosti proti rozhodnutiu okresného súdu z 5. júna 2020 v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu, a preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

28. Pokiaľ ide o uznesenie sudcu okresného súdu č. k. 37 Ps 8/2019-198 z 13. júla 2020, ktoré je rozhodnutím procesným, a podstatu argumentácie sťažovateľa tkvejúcu v jeho nespokojnosti s ustanovením [REDAKOVANÉ] za jeho procesného opatrovníka, ústavný súd najskôr uvádza, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, a to ani vo vzťahu k rozhodnutiam vo veci samej a o to menej v rozhodnutiach procesných. Treba pritom zdôrazniť, že ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti nie je súdom prieskumným ani súdom nadriadeným a ani ochrancom zákonnosti. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

29. Ústavný súd opakovane judikuje, že považuje rozhodovanie všeobecného súdu o procesných otázkach za integrálnu súčasť civilného súdneho procesu a je zásadne výsadou všeobecného súdu. Takéto rozhodnutia preto meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika procesných rozhodnutí by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (porovnaj m. m. napr. I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08, II. ÚS 495/2018). O takú situáciu vo veci sťažovateľa nešlo.

30. Podľa § 239 CMP ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

31. Podľa § 240 CMP súd ustanoví procesného opatrovníka tomu, o koho spôsobilosti sa koná, ak nemá zákonného zástupcu.

32. Podľa § 71 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP za procesného opatrovníka súd ustanoví blízku osobu alebo inú osobu z rodinného prostredia strany, ktorá je spôsobilá na právne úkony v plnom rozsahu, u ktorej je predpoklad, že bude konať v súlade so záujmami strany a s ustanovením súhlasí. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia ak takej osoby niet, súd za procesného opatrovníka ustanoví obec, v ktorej mala strana poslednú adresu trvalého pobytu.

33. Vychádzajúc z uvedených právnych názorov tvoriacich súčasť ustálenej judikatúry ústavného súdu (body 28 a 29) a citovanej na vec vzťahujúcej sa právneho úpravy (body 30 – 33), ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažovateľovho návrhu na začatie konania tento podrobne posúdil a na tento účel si vyžiadal nielen vyjadrenie okresného súdu k namietanému konaniu, ale aj príslušný spisový materiál. Z jeho obsahu sa ústavný súd presvedčil, že okresný súd prihliadal na špecifickosť namietaného konania a na nevyhnutnosť zvýšenej právnej ochrany osôb, na strane ktorých možno predpokladať existenciu opodstatnenosti zásahu do spôsobilosti na právne úkony. Je nepochybné, že sťažovateľ je osobou, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa v konaní pred okresným súdom rozhoduje. Konanie o spôsobilosti na právne úkony je špecifické v tom, že sa predpokladá existencia dôvodu pre zásah do spôsobilosti na právne úkony fyzickej osoby, ale konanie, ktorého výsledkom bude takéto potenciálne rozhodnutie, ešte len prebieha. Za tejto situácie zákon priznáva osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná, plnú procesnú spôsobilosť (§ 239 CMP). Aj napriek priznaniu plnej procesnej spôsobilosti je však potrebné zdôrazniť potrebu ochrany osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná, a tá je zabezpečená prostredníctvom § 240 CMP, t. j. prostredníctvom povinnosti okresného súdu ustanoviť danej osobe procesného opatrovníka. Okresný súd teda nemal na výber a túto zákonom mu uloženú povinnosť si musel splniť. Pokiaľ ide o ustanovenie [REDAKOVANÉ] za procesného opatrovníka, okresný súd vysvetlil, že k tomuto kroku pristúpil až po tom, čo zrušil ustanovenie matky sťažovateľa za procesnú opatrovníčku a sťažovateľ žiadnu blízku alebo inú vhodnú osobu za procesného opatrovníka neuviedol a na výzvy nereagoval.

S takouto procesnou situáciou ráta i právny poriadok. Pokiaľ teda okresný súd postupoval v zmysle § 71 ods. 1 CSP v spojení s 2 ods. 1 CMP a pri ustanovovaní procesného opatrovníka zvolil poslednú možnosť, ktorá prichádzala do úvahy, t. j. ustanovenie obce, postupoval v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v mimosporovom konaní, a v tejto súvislosti nemohlo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa. Príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím všeobecného súdu a porušením práv nemôže zakladať postup a rozhodnutie súdu, v ktorom bola rešpektovaná zákonná úprava.

34. Okresný súd tak podľa názoru ústavného súdu konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia na vec vzťahujúcej sa citovanej právnej úpravy interpretoval a aplikoval ústavne súladným spôsobom. Jeho závery sústredené do namietaného rozhodnutia, ktorého odôvodnenie ústavný súd v podstatnom zhrnul v rámci bodu 5 tohto uznesenia a v rámci ktorého zdôraznil obligatornosť zastúpenia v konaní o spôsobilosti na právne úkony, nie je potrebné zo strany ústavného súdu dopĺňať alebo revidovať, naopak, ústavný súd môže na neho v plnom rozsahu odkázať, keďže podľa ústavného súdu sú ústavne udržateľné.

35. Súčasne ústavný súd dodáva, že ustanovenie procesného opatrovníka v namietanom konaní neznamena pre sťažovateľa nemožnosť aktívne sa podieľať na priebehu konania, a to či už osobne alebo prostredníctvom svojho zástupcu, ktorého si sám zvolí. Práve naopak, pokiaľ to jeho zdravotný stav dovoľuje, je oprávnený vyvíjať procesnú aktivitu, robiť procesné úkony – návrhy, vyjadrenia, podávať opravné prostriedky či námietky.

36. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie z ústavnoprávneho hľadiska nevykazuje také nedostatky, ktoré by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne zakladali dôvody na vyslovenie porušenia práv sťažovateľa, a preto ústavnému súdu neostávalo iné, než ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

37. Na tomto závere ústavného súdu, ku ktorému spoľahlivo a bez pochybností došiel po podrobnom preskúmaní veci na predbežnom prerokovaní, nemôže nič zmeniť ani výzva sťažovateľovi na odstránenie nedostatkov, ani ich prípadné doplnenie.

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

38. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa a s tým súvisiacu žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom pristúpil ústavný súd k preskúmaniu toho, či sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) vylúčenie zrejmej bezúspešnosti uplatňovania nároku na ochranu ústavnosti.

39. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak je okrem iného daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť nie je oneskorená, nie je neprípustná ani zjavne neopodstatnená.

40. S prihliadnutím na výsledok posúdenia ústavnej sťažnosti, ktorú ústavný súd v celom rozsahu odmieta (ako to vyplýva z časti III odôvodnenia tohto uznesenia), je evidentné, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, teda v danom prípade nebola splnená jedna z troch podmienok na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto žiadosti sťažovateľa nevyhovel (bod 2 výroku uznesenia).

41. Vec bola v súlade s čl. III bodom 1 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 v znení dodatku č. 2 schváleného na zasadnutí pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky 1. októbra 2020 z dôvodu neprítomnosti člena prvého senátu Rastislava Kaššáka prejednaná a rozhodnutá

prvým senátom ústavného súdu v zložení Jana Baricová – predsedníčka senátu a sudkyňa spravodajkyňa, Ivan Fiačan a Miloš Maďar – členovia senátu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. novembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu